

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรอบวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาเพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อมเข้าสู่การเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 เรื่องของจิตสำนึกต่อโลก ความรู้พื้นฐานด้านพลเมือง ความรู้พื้นฐานการประกอบสัมมาอาชีพ สุขภาพและสิ่งแวดล้อม และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 อันได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี ทักษะการทำงาน ทักษะชีวิต (กับครอบครัว โรงเรียน ชุมชน รัฐ และประเทศชาติ) รัฐบาล จึงกำหนดแนวทางการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมนโยบายหนึ่ง คือ การปรับลดเวลาเรียนของเด็กให้น้อยลง เป็นการลดเวลาเรียนแต่เพิ่มเวลารู้ โดยการปรับลดชั่วโมงเรียนของบางวิชาให้น้อยลง แต่ต้องไม่กระทบเนื้อหาหลักที่เด็ก ๆ ควรเรียนรู้ ครูต้องปรับบทบาทจากผู้ถ่ายทอด เปลี่ยนมาเป็นผู้ชี้แนะวิธีการค้นคว้าหาความรู้เพื่อพัฒนานักเรียนให้สามารถแสวงหาความรู้และประยุกต์ใช้ทักษะต่าง ๆ และปรับบูรณาการให้ครบถ้วนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และกำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ให้นักเรียนอย่างหลากหลาย เพื่อเพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ ความมีน้ำใจต่อกันการทำงานเป็นทีม กระตุ้นให้นักเรียนได้ค้นหาศักยภาพและความชอบของตนเอง “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เป็นกรอบวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาของไทย (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2558 : 1 - 2)

โดยกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ซึ่งเริ่มดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 และหลังจากนี้จะดำเนินการในสถานศึกษาทุกแห่งในปีการศึกษา 2559 เน้นเป้าหมายการพัฒนา กิจกรรมประกอบด้วยการพัฒนาสมอง (Head) การพัฒนาจิตใจ (Heart) การพัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) และการพัฒนาสุขภาพ (Health) ที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สมรรถนะสำคัญของนักเรียน 5 ประการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 8 ประการ พัฒนาทักษะการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 และแนวการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) การจัดการเรียนรู้ผู้สอนควรลดบทบาทจากผู้ให้ความรู้ เป็นการให้นักเรียนเรียนรู้ ด้วยวิธีการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 17) ซึ่งมีแนวทางคือ ให้โรงเรียนจัดการเรียนรู้ตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาภายในเวลา 14.30 น. ส่วนเวลาหลังจากนั้นให้จัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ภายใต้การดำเนินการของสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา และสถานศึกษาสังกัดอื่น ให้พิจารณาดำเนินการตามบริบทและความพร้อมของสถานศึกษาแต่ละแห่ง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2558 : 1 - 2)

กรมวิชาการ (2543 : 7) กล่าวถึง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จว่า การที่สถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ศักยภาพของตนเอง การรู้จักขีดความสามารถของตนเองในการดำเนินงานหรือแนวทางอื่น ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จสถานศึกษา จะต้องศึกษาข้อมูลของตนเองในด้านต่าง ๆ แล้วนำมา ประเมินความสามารถของตนเอง นำข้อมูลนั้นมาหาจุดแข็งและจุดอ่อน (Strength and Weakness) ของสภาพแวดล้อมภายใน โอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก (Opportunity and Threats) แล้วสรุปเป็นภาพรวมว่าโรงเรียนมีศักยภาพในเรื่องใด สามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดีและมีโอกาสสำเร็จ ในขณะที่เดียวกันก็ให้พิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่จะส่งผลในการดำเนินงานของโรงเรียนให้ ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นข้อมูลในการเลือกแนวปฏิบัติในการพัฒนาต่อ โดยยึดหลักว่าปัจจัยทุกอย่างที่อยู่ภายในการควบคุมของสถานศึกษาเป็นสภาพแวดล้อมภายใน สิ่งใดเป็นจุดการพัฒนา สิ่งใดเป็นจุดแข็งของสถานศึกษาที่ควรดำรงไว้หรือเพิ่มพูนศักยภาพ หากสถานศึกษานำปัจจัยต่าง ๆ ที่กล่าวถึงมาร่วมกันพิจารณาโดยละเอียดถึงความสอดคล้องในการดำเนินกิจกรรมตามเกณฑ์ มาตรฐานการประเมินและนโยบายของรัฐบาลจะทำให้การดำเนินการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน ประสบผลสำเร็จในที่สุด

งานวิจัยของ ชัยภัทร วาญญู (2558) พบว่า ปัจจัยความสามารถในการจัดกิจกรรมของครู มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรม โดยพบว่าในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้เกิดประสิทธิผลหรือความสำเร็จนั้น จะขึ้นอยู่กับปัจจัยความสามารถในการจัดกิจกรรมของครู การประเมินผลและติดตามผู้เรียน การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ศักยภาพการปฏิบัติตามนโยบาย ของผู้บริหาร และภาวะผู้นำของผู้บริหารที่จะร่วมกันส่งเสริมและสนับสนุนให้กิจกรรมเกิดความสำเร็จ ได้งานวิจัยของ วิชชุดา คัมภีร์เวช (2556) พบว่า ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ความพึงพอใจต่อการ จัดกิจกรรม พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ เจตคติที่ดีต่อกิจกรรม และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ที่จะค้นพบ สิ่งที่ตนเองชอบหรือค้นพบศักยภาพของตนเอง ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน งานวิจัยของ (จตุพร วงศ์ไชย, 2557) พบว่า ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของ ผู้บริหาร การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง เจตคติที่ดี ความเชื่อมั่นในตนเอง คุณภาพการสอนของครู และการวัดประเมินผล

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่คาดว่าจะเอื้อต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี โดยใช้เทคนิควิธีการทางสถิติที่เรียกว่า การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบลดหลั่น (Hierarchical Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาว่าปัจจัยในกลุ่มครูผู้สอน และปัจจัยในกลุ่มนักเรียนนั้นมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มากน้อยเพียงใดและเพื่อศึกษาว่าปัจจัยในกลุ่มครูผู้สอน และปัจจัยในกลุ่มนักเรียนนั้นมีอิทธิพลต่อกิจกรรมในแต่ละด้านมากน้อยเพียงใด รวมทั้งศึกษาสภาพการปฏิบัติในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนนาร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี และผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับให้โรงเรียนทุกระดับนำไปใช้กำหนดนโยบาย และแนวปฏิบัติสำหรับใช้จัดกิจกรรมตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาให้กิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนต่อไป โดยมีหลักการคือ ให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

คำถามการวิจัย

1. สภาพการปฏิบัติการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี มีรูปแบบอย่างไร
2. ปัจจัยในกลุ่มครูผู้สอน และปัจจัยในกลุ่มนักเรียนมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี มากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยในกลุ่มครูผู้สอน และปัจจัยในกลุ่มนักเรียนที่เอื้อต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยทุกปัจจัยสามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ทั้งในกลุ่มครูผู้สอน และในกลุ่มนักเรียนได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงปัจจัยในกลุ่มครูผู้สอน และปัจจัยในกลุ่มนักเรียนที่เอื้อต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” อันนำไปสู่การใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการยกระดับการศึกษาให้กับนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพต่อไป
2. ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นสารสนเทศและแนวทางการดำเนินงานให้สถานศึกษาทุกระดับนำไปใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย และเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินงานจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”
3. เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานีสามารถบริหารจัดการกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน
4. เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานีร่วมกันขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ที่มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนต่อไป
5. แนวทางการดำเนินงานการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ที่ได้จากการวิเคราะห์นับเป็นองค์ความรู้พื้นฐานเพื่อพัฒนางานวิจัยต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการปฏิบัติในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” และศึกษาปัจจัยในกลุ่มครูผู้สอน และปัจจัยในกลุ่มนักเรียนที่เอื้อต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี โดยมีขอบเขตที่เกี่ยวข้อง 4 ประการ คือ ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านประชากร ขอบเขตด้านตัวแปร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า และขอบเขตด้านระยะเวลาการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพการปฏิบัติการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนนาร่องจำนวน 35 โรงเรียนที่จัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ในองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการดำเนินการจัด

กิจกรรม ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรม และด้านสัดส่วนของการจัดกิจกรรม และมุ่งศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ทั้งในกลุ่มครูผู้สอนและกลุ่มนักเรียน

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 5,340 คน จำแนกเป็นครูผู้สอนที่จัดการเรียนการสอนในกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนนาร่องฯ ระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานีจำนวน 1,047 คน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ของโรงเรียนนาร่องฯ ที่เข้าร่วมกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” จำนวน 5,340 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ตัวแปรกลุ่มครูผู้สอน และตัวแปรกลุ่มนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระกลุ่มครูผู้สอน (Independent Variables) ประกอบด้วย

- 1) ปัจจัยความสามารถในการจัดกิจกรรมของครู
- 2) ปัจจัยการประเมินผลและติดตามนักเรียน
- 3) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 4) ปัจจัยศักยภาพการปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร
- 5) ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร

3.2 ตัวแปรอิสระกลุ่มนักเรียน (Independent Variables) ประกอบด้วย

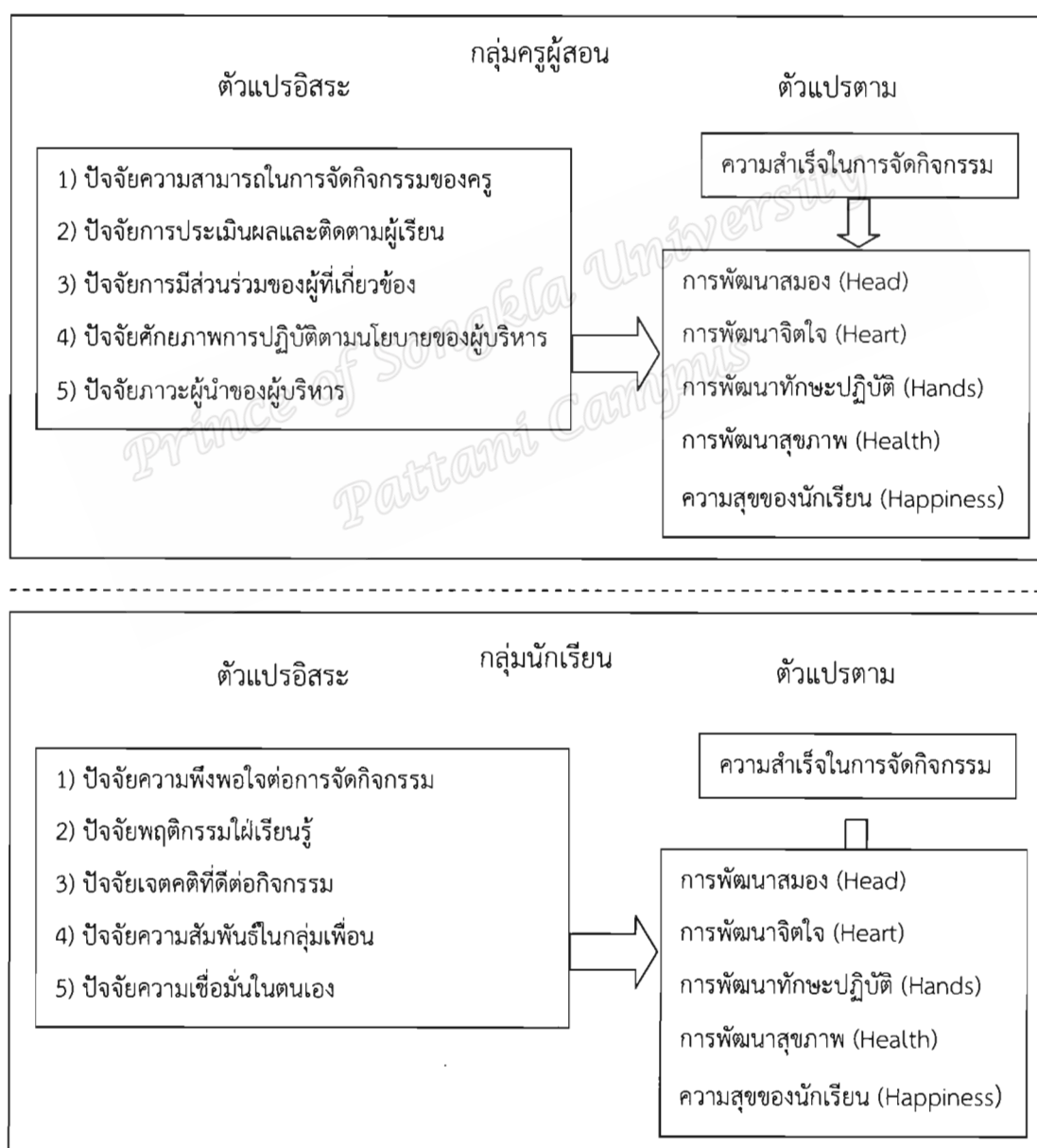
- 1) ปัจจัยความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม
- 2) ปัจจัยพฤติกรรมไม่เรียนรู้
- 3) ปัจจัยเจตคติที่ดีต่อกิจกรรม
- 4) ปัจจัยความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน
- 5) ปัจจัยความเชื่อมั่นในตนเอง

3.3 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ความสำเร็จของการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ได้แก่ 1) การพัฒนาสมอง (Head) 2) การพัฒนาจิตใจ (Heart) 3) การพัฒนาทักษะปฏิบัติ (Hands) 4) การพัฒนาสุขภาพ (Health) 5) ความสุขของนักเรียน (Happiness)

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนนำร่อง ระดับประถมศึกษา (ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 - ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี

ระยะที่ 2 ศึกษาปัจจัยในกลุ่มครูผู้สอน และในกลุ่มนักเรียนที่เอื้อต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนนำร่องฯ ระดับประถมศึกษา (ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 - ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี (ตามกรอบแนวคิดดังนี้)

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ลดเวลาเรียน หมายถึง “ลดเวลาการสอนของครู” การลดเวลาเรียนในภาควิชาการลด ปรับลดวิธีการสอนที่ครูผู้สอนเป็นผู้บรรยาย อธิบายความรู้ นักเรียนเป็นผู้รับความรู้ มาเพิ่มบทบาทที่ ครูผู้สอนเป็นผู้คอยแนะนำ และอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการเรียนรู้ รวมทั้งการตั้งคำถามที่ท้าทาย ความสามารถ และกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น

2. เพิ่มเวลารู้ หมายถึง “เพิ่มเวลาการเรียนรู้ของนักเรียน” การที่นักเรียนได้รับการพัฒนาตาม ความสนใจ ความถนัด ความต้องการและตามศักยภาพของตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยวิธีการลง มือปฏิบัติจริง เพื่อเพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะชีวิต ความมีน้ำใจ การทำงานเป็นทีมและมี ความสุขจากกิจกรรมสร้างสรรค์ที่หลากหลาย โดยครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะหรือแนะนำและอำนวยความสะดวก

3. นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” หมายถึง แนวทางการดำเนินงานของโครงการในทุก ระดับชั้น ตั้งแต่ส่วนกลาง ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับสถานศึกษา และระดับห้องเรียน ซึ่งเป็น การลดเวลาเรียนนอกเหนือจากเนื้อหาวิชาการในลักษณะที่ให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ และมี ประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติจริง รวมทั้งทำงานเป็นทีมและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมี ความสุข ควบคู่การประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย

4. การจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” หมายถึง การจัดการเรียนการสอน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมทั้งทางด้านร่างกาย และสังคม ได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น นักเรียนสามารถสร้าง กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดย ยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพของตนเอง และนำความรู้ ไปใช้ในชีวิตจริงได้ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็น ระบบ โดยการสร้างความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนา เพิ่มพูนทักษะ การคิดวิเคราะห์ ทักษะชีวิต ความมีน้ำใจ การ ทำงานเป็นทีม และมีความสุขในการเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน และจัดกิจกรรมให้นักเรียน อย่างเหมาะสม

5. ความสำเร็จของการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” หมายถึง นักเรียนได้เรียนรู้ อย่างสนุกสนานในกิจกรรมที่ดำเนินงานในโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” และมีความสุขโดยยึดหลักทักษะการทำกิจกรรมที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตสอดคล้องกับหลักสูตรใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาสมอง (Head) 2) การพัฒนาจิตใจ (Heart) 3) การพัฒนาทักษะปฏิบัติ (Hands) 4) ด้านการพัฒนาสุขภาพ (Health) 5) ความสุขของนักเรียน (Happiness)

5.1 ด้านการพัฒนาสมอง (Head) หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนเกิดความรอบรู้เชิงวิชาการที่จำเป็น สำหรับการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนใช้เหตุผลในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินและสรุปข้อเท็จจริง มีการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน รู้จักการทำงานเป็นทีม ปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับครูและกลุ่มเพื่อน นักเรียนเกิดความรอบรู้เชิงวิชาการที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้

5.2 ด้านการพัฒนาจิตใจ (Heart) หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่น มีความตั้งใจ มีความอดทน มีความกระตือรือร้น มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เคารพในข้อตกลง กฎ กติกา และระเบียบ มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่นที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และมีสำนึกที่ดีต่อส่วนรวม

5.3 ด้านการพัฒนาทักษะปฏิบัติ (Hands) หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะในการทำงานด้วยตัวเองสามารถปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่ว โดยการลงมือปฏิบัติทำซ้ำ ๆ เพื่อแสวงหาความถูกต้องในการปฏิบัติงานด้วยตนเอง รู้จักวิธีจัดเก็บและบำรุงรักษาเครื่องมือ สามารถสร้างผลงาน/ชิ้นงานตามความถนัด และต่อยอดเป็นอาชีพได้ ผู้เรียนเกิดความรู้และความสามารถในการทำงาน มีเจตคติที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์และเห็นคุณค่าของการทำงาน

5.4 ด้านการพัฒนาสุขภาพ (Health) หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนดูแลสุขภาพ ลักษณะที่นักเรียนมีสุขภาพแข็งแรงเลือกรับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการออกกำลังกายให้เหมาะสมกับวัยและถูกสุขลักษณะ นักเรียนมีทักษะในการป้องกันตนเอง และผู้อื่นให้ปลอดภัยกับสถานการณ์ที่เผชิญอยู่ได้อย่างเหมาะสม และทำอย่างต่อเนื่องจนเป็นนิสัย นักเรียนมีสุขภาพแข็งแรงเลือกรับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการออกกำลังกายให้เหมาะสมกับวัยและถูกสุขลักษณะ

5.5 ด้านความสุขของนักเรียน (Happiness) หมายถึง การจัดกิจกรรมที่นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรู้สึกชื่นชอบต่อการเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มีความสนุกสนาน ไม่เครียด ไม่กดดันหรือวิตกกังวล ไม่เบื่อหน่ายในการทำกิจกรรม เพลิดเพลินต่อการทำกิจกรรม มีความกระตือรือร้นแสวงหาความรู้จากการทำกิจกรรม ค้นพบสิ่งที่ตนเองรักหรือชอบจากการทำกิจกรรม

6. ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในกลุ่มครูผู้สอน

6.1 ปัจจัยความสามารถในการจัดกิจกรรมของครู หมายถึง ความรู้และทักษะของครูในการทำหน้าที่สั่งสอน ฝึกฝน อบรมให้ศิษย์ได้มีความรู้ ความคิด ความสามารถ เป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายในการทำกิจกรรมให้สำเร็จได้อย่างลุล่วง กำหนดจุดมุ่งหมายในการสอนที่ชัดเจน คำนึงถึงความสามารถนักเรียน มีการวางแผนและใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอน กระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักวิธีการค้นคว้าความรู้ และมีวิธีการวัดและประเมินผลนักเรียนที่หลากหลาย

6.2 ปัจจัยการประเมินผลและติดตามผู้เรียน หมายถึง กระบวนการประเมินผลผู้เรียนเชิงประจักษ์เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการตัดสินคุณค่าในการบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และมาตรฐานการเรียนรู้ใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการประเมินผู้เรียน ติดตามความก้าวหน้าการเรียนรู้ของนักเรียน อันนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู มีวิธีการประเมินผลที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายการศึกษานอกระบบ มีการสอนเสริมแก่นักเรียนที่ขาดความพร้อม โดยครูต้องมีการจัดทำแฟ้มบันทึกผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง

6.3 ปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง หมายถึง การได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน และนอกโรงเรียน โดยใช้กระบวนการและวิธีการต่าง ๆ ที่ผู้บริหารโรงเรียน และครู นักเรียน ผู้ปกครอง รวมถึงบุคลากรในโรงเรียน ใช้ติดต่อสื่อสารสร้างความเข้าใจอันดีกับหน่วยงานภายนอก เพื่อให้ตอบสนองความสัมพันธ์และการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ อันดีต่อกัน ยังผลให้เกิดการพัฒนาทั้งในโรงเรียนและชุมชน

6.4 ปัจจัยศักยภาพการปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร หมายถึง การจัดเตรียมความพร้อมของหน่วยงานในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยดำเนินการปฏิบัติตามพันธกิจที่เป็นไปตามนโยบายกำหนดสมรรถนะของหน่วยงานในการปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายสร้างความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อการดำเนินงานตามนโยบายสามารถบริหารนโยบายที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และกลุ่มเป้าหมายสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในการส่งเสริมกิจกรรมให้บริการแก่ชุมชนในท้องถิ่น และสามารถปฏิบัติงานได้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลของสถานศึกษา

6.5 ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ความสามารถ อิทธิพล อำนาจหรือศิลปะในการจูงใจให้สมาชิกในกลุ่มคล้อยตาม และกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยปัจจัยของความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำ ผู้ตาม และตัวแปรสถานการณ์

7. ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในกลุ่มนักเรียน

7.1 ปัจจัยความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นเชิงบวกต่อเนื้อหา เทคนิค วิธีการ สื่อ บรรยากาศ และผู้จัดการเรียนรู้ ความชอบใจ ความพอใจ ความประทับใจ ความรู้สึกที่ดีหรือทัศนคติที่ดีของบุคคล ซึ่งมักเกิดจากการได้รับการตอบสนองตามที่ตนต้องการก็จะเกิดความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น ตรงกันข้ามหากความต้องการของตนไม่ได้รับการตอบสนองความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

7.2 ปัจจัยพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ หมายถึง การที่นักเรียนมีการกระทำ หรือที่แสดงถึงความปรารถนา ความอยากรู้อยากเห็น ความกระตือรือร้น ความสนใจ ความพอใจที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเองทั้งความรู้ ด้านการเรียน และสภาพแวดล้อมรอบตัว เพื่อตอบสนองสิ่งเร้าโดยมีคุณลักษณะเป็นผู้ที่มีนิสัยกระตือรือร้น และมุ่งมั่นในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในห้องเรียน และ นอกห้องเรียน มีทักษะในการแสวงหาความรู้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และพยายามพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง

7.3 ปัจจัยเจตคติที่ดีต่อการเรียน หมายถึง ความรู้สึกชื่นชอบของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งต่อบุคคล วัตถุ สิ่งของ รวมถึงสถานการณ์ใดที่เกิดขึ้นซึ่งมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา ซึ่งอาจแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมในลักษณะชอบ ไม่ชอบ อาจเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย พอใจ ไม่พอใจ ต่อสิ่งใดๆ ในลักษณะเฉพาะตัวตามทิศทางของทัศนคติที่มีอยู่ และทำให้ จะเป็นตัวกำหนดแนวทางของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนอง

7.4 ปัจจัยความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน หมายถึง การให้ความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การทำงานเป็นทีม การช่วยเหลือเกื้อกูลและมีน้ำใจซึ่งกันและกันและกันมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตลอดจนสมาชิกมีปฏิภิกิริยาการรับรู้ต่อการทำงานร่วมกัน

7.5 ปัจจัยความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการกล่าพูด กล่าคิด กล่าแสดงออกมีความเป็นตัวของตัวเอง ด้วยความมั่นใจในความคิดของตนเอง และพร้อมที่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นกล่าตัดสินใจโดยไม่ลังเลไม่วิตกกังวลกล่าเผชิญต่อความจริง รู้จักการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม